

SUUNNITELMA OPPILAAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ / HILTULALANHDEN KOULU

1. Kiusaamisen määritelmä:

Kiusaaminen on tahallista ilkeyttä ja toistuvaa pahan mielen, harmin tai haitan aiheuttamista. Suora kiusaaminen on toistuvaa nimittelyä, haukkumista, pilkkaamista, lyömistä, tönimistä, potkimista, tai muuta väkivaltaista käytöstä ja henkilökohtaisiin tavaroihin kajoamista. Epäsuora kiusaaminen on sitä, että oppilas jätetään toistuvasti ryhmän ulkopuolelle, puhutaan pahaa hänestä ja yritetään saada muu ryhmä häntä vastaan. Kiusaamiseksi katsotaan myös kännykkä- ja nettikiusaamisen eri muodot.

Yksittäiset riidat, erimielisyydet, kiusoittelu ja raju leikki eivät ole kiusaamista. Sopimaton ja huono käytös on myös erotettava kiusaamisesta. Huonotapaista käyttäytymistä on kaikki sellainen käytös, joka vähentää toisten viihtyvyyttä ja johon kuuluu aina myös epäkunnioitus ja välinpitämättömyys, itseä ja toisia, omia ja toisten tavaroita sekä yhteistä ympäristöä kohtaan. Kiusaamisen tavoin myös huono käytös vie koulusta työn ilon ja usein myös työrauhan. Myös huono käytös vaurioittaa yhteishenkeä, ihmisten välistä kanssakäymistä ja ystävyyttä.

2. Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen:

Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen on merkittävässä asemassa. Puuttuminen ei ala siis vasta siitä, kun huomataan kiusaamista tapahtuneen. Sisäänrakennettuna koulun toimintakulttuuri ehkäisee hyvissä ajoin kiusaamistilanteiden syntymistä.

Oppilaita ohjataan hyvään käytökseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu mm.

- muiden huomioon ottaminen
- heikompien puolustaminen
- toisten auttaminen
- ympäristöstä huolehtiminen

Hyvän luokkahengen kehittämällä pyritään koko koulun hyvän hengen luomiseen. Opetuksessa huomioidaan erilaisuus vahvuutena.

Oppilaille selvitetään kiusaamisen seuraukset ja rangaistukset etukäteen.

Hiltulanlahden koulun toimet kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi:

- Kolmiportainen tuki (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki)
- Koulussa pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja suvaitsevan toimintakulttuurin syntymiseen.
- Kiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi kiinnitetään huomiota luokan ilmapiiriin, ryhmäytymiseen ja vastuulliseen toimintaan.
- Koulussa noudatetaan järjestyssääntöjä sekä erillisiä sopimuksia toimintatavoista.
 - Käyttäytymisen arviointi, itsearviointitaitojen vahvistaminen myös käytöksen osalta
 - Kodin ja koulun yhteistyö
 - Vanhemmille tiedotetaan tästä suunnitelmasta lukuvuoden alussa osana muuta oppilashuollon suunnitelmaa

SUUNNITELMA OPPILAAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ / HILTULALANHDEN KOULU

- Kummitoiminta: Luokkaparit 1/4, 2/5, 3/6
- Nivelvaiheysteistyö: Esikoulu-koulu, 2.-3. luokka ja alakoulu-yläkoulu
- Koulussa järjestetään tehokas välituntivalvonta
- Kirjallinen kouluviihtyvyysskartoitus joka kolmas vuosi, alkukartoitus syyslukukaudella ja seurantakartoitus kevätlukukaudella
 - Välivuosina kerran lukukaudessa opettajan ja oppilaan kahdenväliset keskustelut
 - Em. kartoitusten ja keskustelujen toteutumista seurataan ja arvioidaan säännöllisesti.
- Verso
- Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä luokkakohtaisten ilmiöiden käsittely
- Liikkuva koulu –hanke
- Like-kerho ja muu kerhotoiminta
- Mielekäs välituntitoiminta, välituntilainaamo
- Oppilaiden ääni kuuluu, mm. oppilaskunnan kautta
- Turvallisuuskulttuuria kehittämällä, mm. opettajien koulutukset
- Tunnetaitojen kasvattaminen mm. sosionomin koulutuksen saaneen koulukäynnin ohjaajan, luokanopettajien, erityisopettajien, koulupsykologin ja kuraattorin toiminnan taholta sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Koko henkilökunta kasvattaa –periaate ja sen jalkauttaminen käytännön tasolle

3. Kiusaamisen havaitseminen ja siihen puuttuminen

Koulussa aikuisen tehtävä on puuttua kiusaamiseen ja lopettaa se. Asia tulee saattaa välittömästi luokanopettajan tietoon. Koulumatkoilla tapahtunut kiusaaminen ilmoitetaan huoltajille. Kiusaamisesta huoltajille ilmoittaa luokanopettaja, luokanopettajan poissa ollessa erityisopettajat tai rehtori. Oppilaita rohkaistaan kertomaan kiusaamistilanteista.

Toiminta oppilaiden välisen ristiriitatilanteen selvittelyssä:

- Kiusaamiseen puututaan välittömästi sitä havaittaessa ja tilanteet käsitellään heti ”nopean puuttumisen mallilla”.
- Kaikki yhteisön aikuiset sitoutuvat kiusaamisen vastaiseen työhön ja jokainen koulussa työskentelevä aikuinen puuttuu kiusaamistilanteisiin heti.
- On tärkeää selvittää, onko kyseessä satunnainen konflikti, riita tai väärinkäsityksiin perustuva loukkaantuminen vai kiusaaminen. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä Verson kanssa.
- Jos kysymyksessä on kiusaaminen, opettaja selvittää asian ohjaaja- tai opettajatyöparin kanssa. Tässä vaiheessa luokanopettaja tiedottaa oppilaan huoltajaa yleisellä tasolla.

Mikäli kyseessä on toistuva kiusaaminen:

- Luokanopettaja vie asian 3-jäsenisen kiusaamisen vastaisen tiimin käsiteltäväksi kirjallisena.
- Kiusaamisen vastaiseen tiimin käsittelyyn osallistuvat kiusattu ja kiusaaja/-t ensin yksitellen ja tarvittaessa ryhmänä.
-

SUUNNITELMA OPPILAAAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ / HILTULALANHDEN KOULU

- Välittömästi ensimmäisen käsittelyn jälkeen, luokanopettaja ilmoittaa oppilaan huoltajalle, että asia on edennyt kiusaamisen vastaisen tiimin käsittelyyn.
- Noin viikon päästä ensimmäisestä käsittelystä pidetään seurantakeskustelu, jossa selvitetään, onko kiusaaminen loppunut.
- Jos kiusaaminen ei ole loppunut, seuraa toinen seurantakeskustelu.
- Jos seurantakeskustelujen jälkeenkään kiusaaminen ei lopu, huoltajat pyydetään koululle kiusaamisen selvittämiseen.
- Mikäli kiusaaminen jatkuu, asian käsittelyyn otetaan mukaan oppilashuollon asiantuntijat. Tukitoimien suunnittelu yhteistyössä huoltajien ja opettajien sekä oppilashuollon asiantuntijoiden kesken on tärkeää kohdentaa molemmille osapuolille, mikäli kiusaaminen on ollut toistuvaa.
- Kiusaamistilanteiden selvittelyistä tehdään muistiot ja ne arkistoidaan kansliaan.
- Seurantavaiheesta alkaen kiusaamisen vastainen tiimi tiedottaa oppilaan huoltajaa.
- Tarvittaessa koulu toimii yhteistyössä eri viranomaisien kanssa.

4. Väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Jokaisella ihmisellä on oikeus fyysiseen ja henkiseen koskemattomuuteen. Väkivaltainen ja aggressiivinen käyttäytyminen sekä uhkailu on ehdottomasti kiellettyä ja siihen on henkilökunnalla velvollisuus puuttua. Jokainen väkivaltatapaus käsitellään koulun toimesta ”nopean puuttumisen mallin mukaisesti” eli tapahtumapäivänä tai sitä seuraavana koulupäivänä. Tilanteen vakavuusasteesta riippuen tehdään tarpeen vaatiessa ilmoitus viranomaisille, esim. lastensuojeluilmoitus. Väkivaltaisen tai aggressiivisen käytöksen uhri ohjataan saamaan tarvitsemaansa apua. Vakaviin väkivaltatilanteisiin, kuten pahoinpitelyihin kutsutaan aina poliisi.

Mikäli koulun henkilökuntaan kuuluvaan kohdistuu haastattelua, törkeää nimittelyä tai fyysistä väkivallan käyttöä, työntekijällä on velvollisuus tehdä asiasta työsuojeluilmoitus ja tarvittaessa rikosilmoitus.

Riittäväällä valvonnalla ja puuttumisella pyritään ehkäisemään väkivaltatilanteiden syntyminen. Keskeisiä keinoja väkivaltaisen ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäisemisessä ovat:

- Varhaisella puuttumisella riitatilanteisiin ja ongelmatilanteiden käsittelyn opettelemisella vaikutetaan ennaltaehkäisevästi siihen, ettei joistakin yksilöistä tai yhteisöistä kehittyisi väkivaltaisia.
- Huolehtiminen siitä, että tilanteet eivät kehity väkivaltaisiksi esim. sääntöjen käsittely sekä sovittujen sääntöjen noudattaminen peleissä ja leikeissä.
- Väkivaltaa voidaan ehkäistä rangaistuksin; vaikuttamalla rangaistusuhalla tai rangaistuksella. Koulun järjestyssääntöihin on kirjattu seuraavaa:
 - ”Sääntöjen rikkomisista oppilasta rangaistaan perusopetuslaissa (36 §) säädetyn kurinpidomenettelyn mukaisesti. Kurinpidollisia toimenpiteitä voivat olla luokasta poistaminen, jälki-istunto (enintään 2h), kirjallinen varoitus ja määräaikainen (enintään 3kk) koulusta erottaminen.”

SUUNNITELMA OPPILAAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ / HILTULALANHDEN KOULU

Opetussuunnitelman mukaan ”samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä.”

Väkivallasta ilmoittaa huoltajalle ensisijaisesti luokanopettaja. Tarvittaessa toimimme yhteistyössä eri viranomaisten kanssa.

5. Häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen

Oppilaille on oikeus oppimiseen ja työhön. Oppimiselle on olennaista hyvä työrauha, joka vaikuttaa myös kouluviihtyisyyteen. Jokainen opettaja on velvollinen järjestämään oppilaille tasavertaisen mahdollisuuden koulutyöhön. Mikäli oppilas toistuvasti häiritsee oppitunneilla, häneen voidaan kohdistaa koulun kasvatuksellisia ohjaustoimia. Opettaja ottaa tarvittaessa yhteyttä huoltajaan.

Häirinnästä ilmoittaa huoltajalle ensisijaisesti luokanopettaja. Tarvittaessa toimimme yhteistyössä eri viranomaisten kanssa